

Overzicht van de leerstof van klas 7 t/m 9 + de 10 mavogroep

met

algemene informatie vooraf

en een uitgebreide toelichting op thema's zoals huiswerk, schrijven en het werken aan de communicatieve vaardigheden

Duits

- naar het leerplan van de vrijeschool
- zoals in de afgelopen jaren uitgevoerd op de Stichtse Vrije School in bovengenoemde klassen door Arine van der Heul

In de nabije toekomst (schooljaar 2014-2015) zullen ook teksten van Sytze Rinsema en Katja Schober worden toegevoegd. Het is de bedoeling het leerplan voor de vreemde talen en wel in het bijzonder voor het vak Duits van klas 1 tot en met 12 én de lesinhoud van klas 7 tot en met 12 havo en vwo te beschrijven.

Inhoudsopgave

Algemene informatie vooraf	blz. 5
<ul style="list-style-type: none">• Methode• Leerlingen, die nog nooit Duits gehad hebben• Niveauverschillen en doelen• Eigen grammaticaschrift in plaats van een leerboek of grammatica• Dyslexie• Het doel: leerling of leerstof?• Negende klas en verder• Schoolreis• Wereldliteratuur	
Huiswerk voor Duits in klas 7 en 8	blz. 6
<ul style="list-style-type: none">• Wortschatz• Grammatica• Leesvaardigheid• Spreekvaardigheid• Schrijfvaardigheid• Gemiddelde tijdsbesteding• Extra oefening• ELO (elektrische leeromgeving)• Overhoringen	
Het schrijven met de hand én met vulpen!	blz. 8
Gedichten in de Duitse les? Waarom eigenlijk?	blz. 9
<ul style="list-style-type: none">• Uitspraak• Wortschatz• 'Chunks'• Accent/melodie• Drama/dramatische expressie• Cultuur in een notedop• Ademend lesgeven	
Toelichting bij de rapportcijfers van het schooljaar 2013 – 2104 voor de 7^e en 8^e klassen	blz. 11
Gedetailleerd overzicht van de leerstof van klas 7 tot en met klas 10 mavo	blz 12 - 14

Algemene informatie vooraf

Methoden

Het vak Duits werkt zonder gedrukte lesmethode van klas 7 tot en met de 12^e klas. Een van de verschillen tussen het wel of niet werken met een dergelijke methode zit in een andere manier van lesgeven, die kan aansluiten bij de leerlingen, hem- of haarzelf en het moment. Daarbij is van belang, dat een les moet 'ademen'. Dat wil zeggen, dat er naar gestreefd wordt in de les een afwisseling van activiteiten te laten plaatsvinden, die het opnemen van de leerstof niet alleen door het hoofd laat plaatsvinden: Recitatie, zang, beweging, tekenen, zelf gedichten of kleine stukjes schrijven wisselen af met hoofdactiviteiten zoals het maken van oefeningen of het voor zichzelf lezen van of luisteren naar een verhaal. Voor de leerkracht is het werken met een methode prettig, doordat er oefenmateriaal in gegeven wordt. Een leerkracht zonder methode moet in staat zijn zelf de oefen- en toetsstof te maken.

Leerlingen met weinig structuur kunnen gebaat zijn bij het gebruik van een methode. Zij zullen echter zeker geholpen zijn door de dit jaar nog voor de zomervakantie in te voeren ELO, elektronische leeromgeving. Op deze zogenaamde ELO kunnen ouders en leerlingen het huiswerk genoteerd zien staan.

Een ander groot verschil is terug te vinden in de aansluiting bij de belevingswereld van de leerling. De vraag is, wat nu precies de belevingswereld van de leerling is. De methodes sluiten in elk geval aan bij de dagelijkse ervaringen van de leerling met de buitenwereld. En zij spreken hen daardoor zeker aan. Een andere belevingswereld, die minder aan de oppervlakte ligt, wil aangesproken worden door de avonturen van bijvoorbeeld de Baron van Münchhausen, waarin van alles en nog wat gebeurt, wat tegen alle natuurwetten indruist. Het waarnemen van de natuur, het objectief leren waarnemen en daaruit conclusies leren trekken is een thema van de zevende klas. Daarbij sluiten "Münchhausens Abenteuer" met humor aan. Bovendien maakt de leerling kennis met Duitse cultuur.

Leerlingen, die nog nooit Duits hebben gehad

In de brugklas, de zevende klas, wordt rekening gehouden met leerlingen, die nog nooit het vak Duits gehad hebben. Sommigen echter hebben het geluk gehad al op de onderbouw Duits gehoord en 'gedaan' te hebben. Daardoor zal het lezen van Duitse teksten voor hen aanvankelijk makkelijker zijn, maar de 'achterstand' van de anderen valt snel weg, als ontdekt wordt, hoe zeer Duits en Nederlands op elkaar lijken en de oren open gaan voor de vreemde taal. Het bewust leren van grammatica en zeker het toepassen daarvan gaan voor iedereen verder dan wat op de onderbouw al aangeboden en gedaan zou zijn.

Niveaoverschillen en doelen

Alle leerlingen krijgen in klas zeven en acht dezelfde leerstof aangereikt. Van een vwo-leerling wordt verwacht, dat hij de leerstof, van het betreffende jaar niet alleen heeft opgenomen maar deze ook kan toepassen. Het uit het hoofd leren van de leerstof lukt min of meer alle leerlingen goed tot zeer goed. De geheugencapaciteiten zijn op deze leeftijd namelijk nog heel groot. Het verschil in niveau blijkt vooral uit het kunnen toepassen van het geleerde. Zo blijft het ontleden van een zin -nodig om

de naamvallen toe te kunnen toepassen- voor mavo-leerlingen tot en met hun examenjaar niet eenvoudig of onmogelijk, terwijl een vwo'er aan het eind van de achtste klas foutloos eenvoudige Duitse zinnen moet kunnen maken. Sommigen lukt dit al aan het eind van de zevende klas, als de rijtjes van de der- en de ein-Gruppe geleerd zijn. Aan het eind van de negende klas zou een overzicht van de basisgrammatica gegeven moeten kunnen worden. De vwo'ers zouden deze dan ook echt moeten beheersen.

Eigen grammaticaschrift

De leerlingen leggen in de middenbouw (klas 7 en 8) hun eigen grammaticaschrift aan, zoals zij ook in de periodelessen in periodeschriften of anderszins op papier zelf voor de schriftelijke neerslag en hun eigen verwerking van de leerstof zorgen. Voor wie het tempo niet kan bijhouden, vaak afwezig is, zijn eigen handschrift niet goed kan lezen, of zoveel last heeft van zijn dyslexie, dat overschrijven niet lukt, is het mogelijk een beknopte grammatica aan te schaffen. In de negende klas wordt vaak gebruik gemaakt van een oefengrammatica, waarin de leerstof van klas 7 en 8 herhaald wordt en verder gevoerd. Er zijn echter leerlingen, die tot en met de twaalfde klas gebruik maken van het in de eerste jaren aangelegde grammaticaschrift.

Dyslexie

Er zijn veel soorten dyslexie: De een kan bijvoorbeeld heel snel en goed lezen, maar heeft problemen met het spellen, de ander kan in hoog tempo foutloos woorden overschrijven, maar heeft een groot probleem met lezen.

De hulp die een leerling door de leerkracht geboden kan worden, bestaat uit het controleren van wat overgeschreven werd, het meer tijd geven aan de leerling om over te schrijven of een overhoring te maken. Ook hanteert de leerkracht in klas zeven en acht een andere berekening van het cijfer voor een schriftelijke overhoring.

Afgezien van deze hulp kan een leerling leren werken met 'Kurzweil'. Dit is een computerprogramma, dat woorden opleest. Elke tekst kan door de computer worden opgelezen. Tijdens de les wordt 'Kurzweil' niet ingezet. Thuis of bij het maken van toetsen (klas 9 en hoger) kan wel van 'Kurzweil' gebruik gemaakt worden voor wie dit wil. In klas zeven en acht werkt het voorlezen door iemand, die de uitspraak van het Duits goed beheerst zeker veel beter dan het luisteren naar 'Kurzweil', waarvan de uitspraak wat 'gebrekkig' is.

Belangrijk om te weten: Het verwerven van 'Wortschatz' (passief beheersen van) is voor het eindexamen het belangrijkste. Vijftig procent van het eindexamencijfer wordt bepaald door het cijfer voor het Centrale Examen, dat bestaat uit leesvaardigheid. En helaas: naast de hulp, die geboden kan worden, moet een leerling met dyslexie altijd harder werken dan de klasgenoten van zijn eigen niveau om tot dezelfde resultaten te kunnen komen. Deze investering dwingt in veel gevallen een welverdiend respect af.

Het doel: leerling of leerstof?

Het vak Duits wordt van klas 7 tot en met de 9e klas aan heterogene groepen met mavo-, havo- en vwo-leerlingen onderwezen. Daarbij wordt een invulling aan de lessen gegeven, die meer omvat dan het praktische doel van het leren communiceren in de vreemde taal zou vergen. Het leren kennen

van de cultuur en de geschiedenis van Duitsland is evenzeer een doel. Door het laten kennis maken met de ziel (gevoel) en de geest (gedachtegoed) van de vreemde taal wordt de gelegenheid geboden zichzelf te verrijken en de ander beter te kunnen begrijpen. Gedichten, muziek, liederen, verhalen en literatuur zijn daarvoor de aangewezen middelen.

Achter dit alles gaat de gedachte schuil, dat ook voor het vak Duits op de vrijeschool geldt, dat de ontwikkeling van de leerling het hoofddoel is (Bildung) en niet het praktische nut, of het halen van het examen. Wel heel fijn als een leerling slaagt natuurlijk. Elke leerkracht zal zich daar volledig voor inzetten.

Negende klas en verder

In de negende klas worden aan een deel van de mavoleerlingen aparte vaklessen Duits gegeven in verband met het door hen af te leggen vmbo't-examen. Diegenen, die doorstromen van deze aparte mavoklas naar de havo in de elfde klas kunnen naast het voor het examen verplichte vak Engels alleen Duits als tweede vreemde taal volgen.

Schoolreis

In de tiende klas vindt nu al een paar jaar een vierdaagse reis naar Frankrijk voor diegenen, die Frans gekozen hebben, en naar Duitsland voor de leerlingen, die Duits kozen of moesten kiezen (de mavisten) plaats. Parijs was steevast het doel in Frankrijk. Weimar, Berlijn of Dresden waren reisdoelen voor de groepen, die Duitsland bezochten. In Dresden werden de leerlingen in gastgezinnen van ouders van de Waldorfschule (=vrijeschool) ondergebracht.

Wereldliteratuur

Los van de vaklessen Duits staan op de Stichtse Vrije School twee prachtige periodes op het programma van de elfde en twaalfde klas. De leerlingen leren in de elfde 'Parcival' en in de twaalfde klas 'Faust' kennen. Duitse cultuur van 'wereldbetekenis', die een levenlang stof tot nadenken kan blijven bieden.

Huiswerk voor Duits in klas 7 en 8

Inhoud kan zijn:

Basiswortschatz

- die in het leesboekje apart gedrukt staat
- die in het 'Grammatikheft' n.a.v. het leesboekje door de leerlingen is opgeschreven.
- Ook 'Wortschatz' van gedichten en liedjes wordt door de leerkracht op het bord geschreven en door de leerlingen in hun grammaticaschrift overgenomen.
- In de achtste klas wordt het idioom van de leesboekjes op lijsten aan de leerlingen uitgedeeld. Dit gebeurt om de dyslecte leerlingen van dienst te zijn.
- 4 bladen met sterke werkwoorden worden in klas 7 en 8 aangeboden. Ook dit gebeurt ter wille van de dyslecte leerlingen, omdat zij de werkwoorden niet hoeven over te schrijven en dus gegarandeerd een foutloos voorbeeld op papier hebben staan.

Grammatica

De rijtjes van werkwoorden en de rijtjes van de der- en de ein-Gruppe als ook alle andere rijtjes worden overgeschreven van het bord. Zij moeten uit het hoofd geleerd worden.

Leesvaardigheid

Een enkele keer wordt thuis gelezen meestal in combinatie met een maakopdracht, zoals bijvoorbeeld:

- Het zoeken van woorden, die in het Duitszijn.
- Het beantwoorden van vragen over de inhoud van de tekst.
- Het voorbereiden van een stuk tekst i.v.m. de uitspraak

Spreekvaardigheid

- (Deel van een) tekst van een lied of een gedicht moet uit het hoofd geleerd worden
- Tekst van een toneelstukje moet uit het hoofd geleerd worden
- Kaartspel in de klas met Duitse standaardzinnen, die uit het hoofd geleerd moeten worden
- Eind achtste klas: 'een-minuut-spreekbeurten' in groepjes of individueel voor de klas kunnen thuis worden voorbereid

Kleine korte dialoges, soms een paar zinnen, met verschillende doelen en onderwerpen, geschreven door de leerkracht. Aangesloten wordt bij zojuist geleerde grammatica zoals de modale werkwoorden of bijvoorbeeld vraagwoorden.

Schrijfvaardigheid

Deze wordt vooral in de les geoefend. De enkele keer, dat leerlingen de opdracht zelf zinnen te maken, als huiswerk opkrijgen, blijkt de opdracht meestal door de ouders uitgevoerd te worden. Dat is heel goed bedoeld, maar... Daardoor wordt het voor de leerkracht onmogelijk om een waardering aan het gemaakte werk te verbinden – het is immers geen eigen werk van de leerling-. Bovendien kan de leerkracht hierdoor geen bij de leerling(en) passende vervolgstappen ondernemen.

Gemiddelde tijdsbesteding per niveau per les

- Vwo: vijf tot tien minuten
- Havo: tien tot vijftien minuten
- Mavo: vijftien tot twintig minuten

Voor leerlingen, die moeite hebben met het uit het hoofd leren van woordjes is aan te bevelen het huiswerk op verschillende dagen kort (vijf minuten) te herhalen. Voor de meeste leerlingen is dit niet nodig. Het is helaas in het rooster niet altijd mogelijk twee Duitse vaklessen met een of twee dagen er tussen te plannen. Gelukkig worden gemiddeld tussen de acht en de tien woorden opgegeven (rekening houdend met de vmbo't-leerlingen), waardoor het toch mogelijk moet zijn van de ene op de andere dag een schriftelijke overhoring van woordjes voor te bereiden.

Extra oefening

Extra oefenmogelijkheden worden geboden door de site www.duits.de Juist de basisgrammatica kan op die site geoefend worden. Ook voor het leren van idioom bestaat die mogelijkheid.

ELO

Nog voor de zomervakantie van het schooljaar 2013-2014 zou op de SVS de ELO, elektronische leeromgeving, van start moeten zijn gegaan. Hierdoor wordt het voor leerlingen en ouders o.a. mogelijk het huiswerk via de computer te achterhalen. (Op 10 juni 2014 is de ELO nog niet werkzaam)

Overhoringen

Bijna elke les wordt het huiswerk schriftelijk overhoord. De ervaring leert, dat alleen dan door (bijna) alle leerlingen het huiswerk geleerd wordt. Bovendien leveren de resultaten van de veelal zeer eenvoudige overhoringen een beeld op van de inzet van de leerling. Het elke les overhoren blijkt een goede vinger aan de pols van elke leerling te zijn..

Het schrijven met de hand

Waarom schrijven? En waarom bij voorkeur met een vulpen?

- Wanneer je iets schrijft, moet je voor honderd procent geconcentreerd kunnen zijn. En dat is belangrijk als je iets wilt leren.
- Wanneer een mens iets met aandacht schrijft, wordt zijn hele 'zijn' ingeschakeld: denken, voelen en willen zijn bij het schrijfproces betrokken. Dat werkt harmoniserend na een andere eenzijdigere activiteit.
- Wanneer je iets op- of overschrijft, 'landt' de leerstof beter dan wanneer bijvoorbeeld alleen naar een rijtje woordjes gekeken wordt.
- Het schrijven blijkt volgens wetenschappelijk onderzoek vormend te werken op de hersenen: Fijne verbindingen worden aangelegd.
Vandaar ook, dat het niet willekeurig is, waarmee geschreven wordt. Het gebruik van een op elke fijne motorische beweging van de hand reagerende vulpen werkt anders dan het gebruik van een ballpoint, of dan het gebruik van een nog minder voor het schrijven geschikte stift. Een stift werkt als een houten stokje: Er is geen beweging, niets flexibels aan een stift.
- In de les werkt het laten schrijven van de leerlingen als een inademing, nadat bijvoorbeeld door zingen of reciteren flink uitgeademd is. Het bevordert daardoor ook de rust in de klas: De leerling komt weer tot zichzelf en zal de leerstof met 'kopinhoud' weer beter kunnen opnemen.

Gedichten in de Duitse les

Eigenlijk hoort bij dit onderwerp een bespreking van de spreekvaardigheid in het leerplan van de vrijeschool. Een hoofdstuk daarover moet nog geschreven worden. Hieronder toch een beknopt antwoord op de vraag, waarom gedichten lezen en uit het hoofd kunnen reciteren belangrijk kan zijn.

Uitspraak

Allereerst van belang is het leren van de goede uitspraak. Dit gebeurt in de eerste drie leerjaren op de basisschool nog zonder dat een geschreven of gedrukte tekst wordt gebruikt. De leerlingen leren dan via voor- en nazeggen een gedicht. Daarna, wanneer ook met een gedrukte of geschreven tekst gewerkt wordt, kan meteen aan de zogenaamde klank-tekenkoppeling gewerkt worden.

Zou u de volgende Nederlandse mondeling gestelde vraag en daaropvolgende zin begrijpen?

- Woer kon uch dij paastkintar feinton? (Waar kan ik het postkantoor vinden?)
- Door vliegt aan moes. (Daar vliegt een mus)

Wortschatz

Niet alleen bevatten de in de middenbouw gebruikte gedichten heel veel basiswoordenschat, maar ook zijn in de gedichten woorden aan te treffen, die daar bovenuitgaan. Geen abstracte woorden zoals 'Haushaltsdefizit' (= begrotingstekort), maar wel woorden, die mooie synoniemen van veel voorkomende woorden zoals goed, fijn, aardig, dik, dun etc zijn, die op verfijnde, schilderachtige wijze iets beeldend beschrijven of een bepaald gevoel uitdrukken. Die woorden heb je niet nodig als je een kop koffie of een glas cola bestelt. Dat is dan ook niet de hoofdzaak bij het leren van een vreemde taal op een vrijeschool. Het verrijken van je gevoelsleven, het begrijpen van een ander, het leren communiceren met de sprekers van de vreemde taal gaat veel verder en vraagt veel meer, dan het leren van basiswoordenschat. Natuurlijk hangt dit ook samen met het niveau, dat je wilt bereiken: Wat wil je met de vreemde taal? 'Ich möchte ein Brot/eine Tasse Kaffee/ ein Glas Wasser' of 'Ein Brot, bitte!' etc. Dat is heel belangrijk om te kunnen zeggen, maar wel de absolute basis van wat je met een vreemde taal kunt willen.

'Chunks'

Chunks zijn woordeenheden, vaste verbindingen, zou je kunnen zeggen. Een voorbeeld uit het gedicht 'Erlkönig' van Goethe: 'in seinen Armen'. Zonder dat een leerling een grammaticales over de derde naamval meervoud heeft gekregen, leert hij deze vaste combinatie uit het hoofd, of uit de eerste regel van 'Der Handschuh' van Schiller: 'Vor seinem Löwengarten' zu erwarten'.

Accent/melodie

Met het goed uitspreken van een woord hoeft een tekst nog niet echt Duits te klinken. Dat gebeurt pas, als ook een bepaalde melodie, die echt bij de Duitse taal hoort, klinkt.

Drama/ dramatische expressie

In onder- en middenbouw van de vrijeschool kunnen aan de gedichten hele toneelstukken gekoppeld worden. In midden- en bovenbouw gaat het meer om het leren van dramatische expressie

in het spreken, dan om het opvoeren van toneel. Toch behoort dat nog steeds tot de mogelijkheden. Waar het om draait, ook als geen toneel gespeeld wordt, is wel de gevoelslaag in het gedicht te ervaren en in de mens aan te spreken. In de hoogste klassen van de bovenbouw kunnen ook 'Gedankengedichte' aan bod komen, waarin een hele levensfilosofie 'verpakt' kan zijn. Weliswaar moet bij het analyseren van deze gedichten het denken ingeschakeld worden, maar de gedachten worden nog steeds gedragen door de schoonheid van de taal.

Woorden proeven door te 'doen', is een belangrijke beleving van taal überhaupt. Goed leren articuleren en verstaanbaar spreken is 'een sociale daad', die voor veel leerlingen ook nog eens behoorlijk wat moed vergt.

Cultuur in een notedop

In een notedop, want een gedicht is een notedop vergeleken met een roman of een novelle, kunnen verschillende literaire periodes aan de leerlingen aangeboden worden. Dat gebeurt in de middenbouw nog niet, want daar wordt nog geen literatuurgeschiedenis gegeven. In de bovenbouw wordt daar zeker wel aandacht aan besteed. Vandaar ook, dat in de eerstegraads lerarenopleiding 'Lyrik' een belangrijk vak is. Niet alleen op de vrijeschool is het leren van gedichten in de vreemde taal op de middelbare school in het curriculum opgenomen.

'Ademend' lesgeven

Het reciteren van gedichten is ook een middel in dienst van het doel 'ademend les geven'.

Daarmee wordt bedoeld, dat door de leerlingen in een les op heel verschillende manieren aan te spreken en actief te laten zijn, de les ademt. Niet alleen het hoofd, ook het gevoel en de wil, moeten in een les aangesproken worden. Hierdoor kunnen leerlingen zich beter concentreren, wanneer zij 'op hun hoofd' aangesproken worden, dan wanneer zij elke les van begin tot eind zich stil, zittend op hun stoel en denkend met de stof moeten verbinden. Tevens wordt er op de vrijeschool van uit gegaan, dat hiermee de gezondheid van mensen gediend zou kunnen zijn.

Toelichting bij de rapportcijfers van het schooljaar 2013 - 2014

Elke les wordt/werd (door A.v.d.H.) een meestal kleine hoeveelheid huiswerk schriftelijk overhoord, om de leerlingen te stimuleren hun huiswerk te doen. Dit, omdat naar blijkt, een groot deel van de leerlingen het huiswerk niet leert, als slechts mondeling wordt overhoord. Sommigen kunnen zich dat permitteren en halen toch een goed cijfer voor een so of zelfs voor een proefwerk, anderen kunnen zich dat niet veroorloven. De overhoringen zijn door hun omvang en inhoud niet geschikt om apart op basis- of op plusniveau beoordeeld te worden.

Het is heel makkelijk om op deze manier het leerproces van de leerlingen in de gaten te houden. Een vwo'er, die bijvoorbeeld drie keer achterelkaar een onvoldoende of een laag cijfer haalt voor een so'tje, zou je kunnen verdenken van het niet geleerd hebben.

Iedereen in de heterogene (mavo, havo, vwo) zevende en achtste klassen kan een goed cijfer halen voor een so. Dat is een prettige en belangrijke bevestiging van de inspanningen, die een leerling zich getroost. En een stimulans om zo verder te gaan.

Hoog gemiddeld cijfer

Wanneer leerlingen bij herhaling zeer goede cijfers halen (al dan niet door grote inspanning) dan ziet het gemiddelde cijfer van de overhoringen er heel goed uit. Dit hoge gemiddelde cijfer voor de vele schriftelijke overhoringen toont echter niet het werkelijke niveau van een leerling. Dat wordt (meestal) pas zichtbaar aan proefwerkcijfers. Bij een proefwerk moeten verschillende onderwerpen in een keer gekend worden en soms ook al in de zevende toegepast kunnen worden. Wanneer meer onderwerpen tegelijk gekend en toegepast moeten kunnen worden, speelt het leerniveau van leerlingen vaak een grote rol. Vandaar, dat bij een dergelijk proefwerk, als een cijfer gegeven wordt in plaats van een beoordeling in woorden, ook op basis- of plusniveau beoordeeld moet worden.

Het uit het hoofd leren gaat leerlingen van alle niveaus (sommige dyslecte leerlingen uitgezonderd) heel goed af. Het gaat hun tot het veertiende jaar veel beter af dan menig volwassene. Onder andere daarop berusten de vaak zeer goede cijfers voor de schriftelijke overhoringen of proefwerken voor zover het idioom betreft.

Het rapportcijfer in magister

In magister is voor alle vakken de mogelijkheid geschapen om het rapportcijfer niet het gemiddelde cijfer van alle overhoringen + proefwerk(en) te laten zijn. Van deze mogelijkheid werd voor het eerste en tweede rapport gebruik gemaakt. Vanwege bovengenoemde redenen werd een punt van het gemiddelde cijfer afgetrokken. Bij het derde rapport is daarvan geen gebruik gemaakt.

Overzicht van de leerstof

Klas VII mavo/havo/vwo in een heterogene klas

NB

Per jaar, zevende of achtste klas, kan het aanbod verschillen. Dat wil zeggen, dat soms een onderwerp pas in de achtste klas aan bod komt, of juist al in zijn geheel in de zevende wordt behandeld.

Basisgrammatica:

- werkwoordspelling in alle tijden van het zwakke en sterke werkwoord en de o.t.t van het modale hulpwerkwoord
- haben, sein en werden in alle tijden en vormen
- persoonlijk voornaamwoord
- bezittelijk voornaamwoord
- bepaald en onbepaald lidwoord
- trappen van vergelijking
- meervoud van het zelfstandig naamwoord
- het herkennen van het geslacht van het zelfstandig naamwoord en enkele regels
- eerste kennismaking met de naamvallen: de rijtjes leren
- het maken van eenvoudige zinnen
- klok kijken
- gebruik van het woordenboek i.v.m. bijvoorbeeld samenstellingen

Idioom: Wortschatz, die samenhangt met de leesboekjes, gedichten en liedjes of met te gebruiken: 'Redemittel' in de klas. Een overzicht van de hele basiswortschatz is door K.S. (leerkracht Duits aan de SVS) op de site van school geplaatst.

Leesvaardigheid: Twee Duitse leesboekjes (Münchhausens Abenteuer en Till Eulenspiegel)

Spreekvaardigheid en luistervaardigheid: Gedichten, liedjes en een toneelstukje

Er wordt veel in het Duits voorgelezen en vaak in het Duits gesproken.

Kennis van land en cultuur (Landeskunde): Over de geschiedenis van Duitsland, aardrijkskundige gegevens, gewoontes en gebruiken, die je in Duitsland kunt aantreffen. Zo wordt bijvoorbeeld in de zevende of de achtste al over de val van de muur in Berlijn verteld. Biografische wetenswaardigheden i.v.m. de schrijver van een gedicht of een lied, of een persoon, die in een verhaal genoemd wordt: Beethoven, Goethe, Schiller, Bismarck, Ludwig II van Beieren, Carl Benz en anderen.

Klas VIII mavo/havo/vwo in een heterogene klas

Voortzetting en uitbreiding van al het voorgaande.

Grammatica: Nieuw: rijtjes van voorzetsels met naamvallen, in elk geval met de vierde en de derde naamval; nu ook de o.v.t. van het modale werkwoord. De woorden van de ein- en de der- Gruppe met het bijvoeglijk naamwoord. Het toepassen van het geleerde wordt geoefend.

Leesvaardigheid: Twee leesboekjes.(o.a.Kai aus der Kiste) Steeds vaker en steeds meer moet ook thuis zelfstandig gelezen worden uit de leesboekjes, of aparte teksten.

Idioom: verbonden met wat gedaan wordt in de les

Spreekvaardigheid: liedjes, gedichten, dialoges

Luistervaardigheid en spreekvaardigheid: als voorheen

Schrijfvaardigheid: zinnen maken.

Kennis van Land en Cultuur: zie onder klas VII

Klas IX mavo/havo/vwo in een heterogene klas

Grammatica: Gestreefd wordt naar een overzicht van een groot deel van de grammatica. De basisgrammatica met naamvallen en alle soorten van werkwoorden moet nu toegepast en grotendeels beheerst worden. Slechts een enkel onderwerp uit de grammatica komt nog niet aan bod, zoals de 'Konjunktiv. Veelal wordt een oefengrammatica gebruikt.

Schrijfvaardigheid: Naar aanleiding van een gegeven tekst, een eigen, veel kortere tekst daarover in het Duits schrijven

Spreekvaardigheid: Voortzetting van voorafgaande. 'Een minuut'spreekbeurten en beoordeling van de spreekvaardigheid

Leesvaardigheid:Er wordt meer en sneller gelezen. Voor thuis en op school Mehrwahlfragen en open vragen. Teksten klassikaal: Een of twee boeken, waaronder vaak 'Damals war es Friedrich'. Dit laatste boek vormde de aanleiding om veel aandacht te besteden aan WO II. Het hangt van de leerkrachten, die in de verschillende klassen les geven af, welke leesboekjes gebruikt worden. Daarnaast worden ook losse teksten gelezen uit tijdschriften, kranten of examenbundels. Een werkstuk/boekverslag of proefwerk over een leesboekje behoort tot de mogelijkheden.

Luistervaardigheid: Een enkele keer wordt naar een film gekeken. Ook worden korte kijk- en luisterfragmenten van 'You Tube' bekeken. Waar mogelijk spreekt de leerkracht Duits.

Idioom: zoals voorheen. In het boek 'Der Strom' (geschreven door S.R. collega aan de S.V.S.) staan korte teksten aan de hand waarvan schrijfvaardigheid en grammatica, maar allereerst leesvaardigheid/begrijpend lezen en idioom geoefend kunnen worden.

Kennis van Land en Cultuur: zie onder klas VII:

Klas X Examenvoorbereiding mavo 10

Leesvaardigheid:

Teksten met Mehrwahlfragen worden voor het examen geoefend. Een leesboek naar eigen keuze en een ander door de leerkracht gekozen boek worden gelezen. Het zelf gekozen boek wordt bij het mondeling als een van de gespreksonderwerpen gebruikt. Het klassikaal gelezen boek wordt met een proefwerk afgesloten.

Grammatica: Herhaling van hoofdzaken

Schrijfvaardigheid: Een Duitse tekst van tussen de 90 en 120 woorden kunnen schrijven

Luistervaardigheid: Er wordt geoefend met film en oude examens

Spreekvaardigheid: Dialogen en vrij spreken. Het door de leerling gekozen boek dient tevens als gespreksonderwerp bij het mondeling.

Idioom: Van en bij de dialogen

Kennis van land en cultuur: Extra: Er wordt een reis van vier dagen naar Duitsland gemaakt.